

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

judecătorul:

Judecătorii:

Svetlana Filincova,

Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Rabei Ghenadie, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sahanovschi Andrei împotriva lui Rabei Ghenadie cu privire la revindecarea bunului, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Rabei Ghenadie și s-a menținut hotărârea Judecătorei Criuleni din 24 iulie 2015, prin care acțiunea a fost admisă

c o n s t a t ă:

La 15 decembrie 2014 Sahanovschi Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Rabei Ghenadie cu privire la revindecarea bunului.

În motivarea cererii de chemare în judecată Sahanovschi Andrei a indicat că la 22 octombrie 2008 întreprinderea individuală „Sahanovschi Andrei” a primit credit de la banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni, filiala Criuleni, în sumă de 280 000 lei.

Pentru asigurarea rambursării creditului întreprinderea individuală „Sahanovschi Andrei” a gajat tractorul de marca „Landini Legend” și plugul „EVQ14RP”.

La 18 august 2009 s-a înțeles cu Rabei Ghenadie să-i vîndă tractorul de marca „Landini Legend” la prețul de 300 000 lei, pentru care pîrîtul trebuia să-i achite 100 000 lei și să-i dea în schimb tractorul de marca „ĂTȚ 161” la prețul de 200 000 lei.

În aceeași zi tractorul de marca „ĂTȚ 161” a fost pus în gaj la banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni în locul tractorului de marca „Landini Legend” și Rabei Ghenadie i-a achitat suma de 100 000 lei.

Rabei Ghenadie cunoscând că el are în proprietate plugul reversibil „EVQ14RP” care poate fi tractat doar cu tractorul marca „Landini Legend”, l-a solicitat în posesie pe o lună cu titlul gratuit pentru a ara 50 ha de pămînt promițând să-l întoarcă.

Pînă în prezent plugul nu a fost întors cu toate că este gajat băncii.

La 21 iulie 2011 executorul judecătoresc Victor Cațer a mers în raionul Criuleni, satul Bălăbănești pentru a ridica plugul și a-l transmite proprietarului legal, însă Rabei Ghenadie a interzis accesul executorului pe teritoriul unde se află bunul, afirmând că-i aparține cu drept de proprietate.

La cererea executorului judecătoresc de a prezenta documentul care confirmă dreptul de proprietate asupra plugului „EVQ14RP”, Rabei Ghenadie a afirmat că nu are nevoie de nici un document în vederea susținerii celor menționate.

Cere Sahanovschi Andrei obligarea lui Rabei Ghenadie să-i restituie plugul de model „EVQ14RP” în starea în care l-a primit în anul 2009 (f.d. 3-4).

Prin hotărârea Judecătorei Criuleni din 24 iulie 2015 s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Sahanovschi Andrei.

S-a revindecat de la Rabei Ghenadie în beneficiul lui Sahanovschi Andrei plugul reversibil de model „EVQ14RP”.

S-a încasat din contul lui Rabei Ghenadie în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 065 lei (f.d. 75, 83-84).

La 24 iulie 2015 Rabei Ghenadie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni din 24 iulie 2015, iar la 09 septembrie 2015 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 78, 87-88).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 24 mai 2016 a respins apelul declarat de Rabei Ghenadie și a menținut hotărârea Judecătoriei Criuleni din 24 iulie 2014 (f.d. 132-139).

La 07 iulie 2016 Rabei Ghenadie a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de încetare a procesului pe motivul existenței altei hotărâri judecătorești pe aceeași cauză, sau de respingere a acțiunii ca neîntemeiate.

În motivarea cererii de recurs Rabei Ghenadie a indicat că hotărârile instanțelor de judecată sunt ilegale, neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

Sahanovschi Andrei nu a prezentat extrasul din Registrul de stat al transporturilor că este proprietarul plugului, întrucât dreptul de proprietate asupra oricărui agregat aflat la persoane fizice și juridice în calitate de piesă de rezervă și obiecte ale fondului circulant se înregistrează în conformitate cu Hotărârea Guvernului cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare "Automobilul" în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora nr. 1047 din 08 noiembrie 1999.

Argumentele lui Sahanovschi Andrei că i-a dat în folosință cu titlu gratuit plugul reversibil model „EVQ14RP” sunt neîntemeiate, deoarece tranzacțiile invocate au avut loc între întreprinderea individuală „Sahanovschi Andrei” și societatea cu răspundere limitată „Apă Cristalină”.

În calitate de persoană fizică nu a luat și nu a folosit acest plug, fiind un accesoriu permanent al tractorului, a fost transmis odată cu vânzarea acestuia societății cu răspundere limitată „Apă Cristalină”.

La solicitarea sa, societatea cu răspundere limitată „Apă Cristalină” i-a eliberat extras din bilanțul contabil despre înregistrarea plugului în activele întreprinderii, precum și act de trecere a acestuia la pierderi, fapt care demonstrează că plugul nu a fost transmis lui în folosință temporară, dar în proprietate societății cu răspundere limitată „Apă Cristalină”.

Sahanovschi Andrei nu poate să revindece bunul în litigiu din cauză că acesta a depășit termenul și a devenit inutilizabil, fiind predat întreprinderilor de colectare a metalului uzat.

Cererea de chemare în judecată a lui Sahanovschi Andrei cu privire la revindecarea bunului a fost ilegal admisă spre examinare, deoarece Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 05 februarie 2014 i-a respins ca neîntemeiată această pretenție.

Prima instanță nu s-a expus în privința demersului înaintat la 03 martie 2015 cu privire la încetarea a procesului.

Pretențiile lui Sahanovschi Andrei au fost combătute și prin ordonanța Procuraturii Criuleni din 31 mai 2012, în care este indicat că în cadrul urmăririi penale nu a fost dovedită intenția sa în dobândirea ilicită, prin înșelăciune a plugului.

Sahanovschi Andrei a depus cererea de chemare în judecată cu omiterea termenului de prescripție, însă instanța de judecată nu s-a expus în privința acestuia.

La examinarea pricinii prima instanță i-a încălcat accesul la justiție și egalitatea părților în proces, deoarece a amânat ședințele de judecată din 17 februarie 2015, 03 martie 2015 și 07 mai 2015 la cererile neîntemeiate ale reprezentantului reclamantului, dezbaterile judiciare și susținerile verbale având loc în ședința de judecată din 15 iulie 2015.

La ședința de judecată numită pentru 24 iulie 2015 a întârziat cu 3 minute și prin intermediul telefonului a solicitat colaboratorilor cancelariei să fie așteptat, însă hotărârea a fost pronunțată în absența sa.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 05 septembrie 2016 Sahanovschi Andrei a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 07 septembrie 2016 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Rabei Ghenadie în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Sahanovschi Andrei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 24 mai 2016 la 09 iunie 2016 (f.d. 140).

La materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei deciziei instanței de apel de către Rabei Ghenadie.

Prin urmare, recursul declarat de Rabei Ghenadie la 07 iulie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La 15 decembrie 2014 Sahanovschi Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Rabei Ghenadie cu privire la revindecarea bunului (f.d. 3-4).

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele de judecată au încălcat normele de drept procedural.

La 24 iulie 2015 Rabei Ghenadie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni din 24 iulie 2015, iar la 09 septembrie 2015 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 78, 87-88).

Rabei Ghenadie în cererea de apel motivată a invocat că Sahanovschi Andrei a depus cererea de chemare în judecată cu omiterea termenului de prescripție (f.d. 87-88).

În conformitate cu art. 373 alin. (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Contrar prevederilor 373 alin. (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel nu s-a pronunțat în privința termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 390 alin. (2) Codul de procedură civilă, în cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii.

Din sensul normei de drept citate rezultă că în cazul respingerii apelului instanța de apel urmează să expună în decizie concluzia cu privire la toate argumentele invocate de apelant.

Instanța de apel nu se va referi la simpla constatare a faptului netemeinicii apelului, deoarece în acest caz decizia apare ca nemotivată.

Pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința încălcării termenului de prescripție constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece primilor nu le-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă cererea lor a fost neglijată sau respinsă, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsați într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auziți.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a-și motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea Nichifor c. Moldovei din 20 septembrie 2016 a constatat violarea art. 6 notând că chestiunea termenului de prescripție invocată de reclamant în cadrul procedurilor constituia un argument important, deoarece fiind admis putea duce la respingerea acțiunii. Prima instanță a respins acțiunea pe acest temei, însă Curtea de Apel și Curtea Supremă de Justiție au tăcut în privința obiecției reclamantului în privința admisibilității acțiunii. În lipsa unui răspuns specific și expres, este imposibil de a constata dacă aceste instanțe doar au neglijat să abordeze acest argument că acțiunea este tardivă sau dacă au intenționat să

o respingă și dacă aceasta a fost intenția, care au fost motivele în spatele deciziei respective.

Conform art. 271 Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Rabei Ghenadie în cererea de apel motivată a invocat omiterea termenului de prescripție de Sahanovschi Andrei.

Argumentul lui Rabei Ghenadie privitor la omiterea termenului de prescripție este important pentru soluționarea justă a litigiului și instanța de apel trebuia să se pronunțe în privința acestuia.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Rabei Ghenadie, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceiași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Rabei Ghenadie.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sahanovschi Andrei împotriva lui Rabei Ghenadie cu privire la revindicarea bunului, cu restituirea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan